

Ing. stuk Cie RGW 13 mei 2020

Beste bestuursadviseurs, griffiers en secretarissen-directeur,

Hierbij ontvangt u een brief met aandachtspunten van ons waterschap voor woningbouwontwikkelingen in Utrecht, voorafgaand aan het overleg op 2 april as. tussen de Minister voor Milieu en Wonen en bestuurders van de gemeente Utrecht en provincie Utrecht. Kunt u zorgen dat deze bij hen terecht komt?

Wij sturen deze brief naar aanleiding van een - unaniem aangenomen - motie van ons Algemeen Bestuur op 4 maart jl. Daarom willen wij ook graag een afschrift sturen aan de gemeenteraad en provinciale staten. Kunt u hier ook voor zorgen?

Met de brief wil ons waterschap vragen om water- en klimaataspecten integraal mee te nemen bij afwegingen in de ruimtelijke ontwikkelingen, vanwege het grote maatschappelijke belang van water en toekomstbestendigheid. In de brief ligt de focus op polder Rijnenburg, maar dit geldt ook breder. Ons waterschap speelt daarbij graag een actieve rol.

Wij horen graag uw reactie, opmerkingen of vragen op dit initiatief.

Met vriendelijke groet,

Yolanda Wessels
Strategisch Adviseur
Direct: +3130 634 5775

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Postbus 550,
3990 GJ Houten

Bezoekadres:
Poldermolen 2 in Houten

Volg ons op [Twitter](#) en [Instagram](#)
www.destichtserijnlanden.nl

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

veilige dijken • droge voeten • schoon water

Ministerie van BZK
Minister voor Milieu en Wonen, S. van Veldhoven -
Van der Meer
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum	Contactpersoon	Telefoonnummer
25 maart 2020	Yolanda Wessels	+3130 634 5775
Uw brief d.d.	Uw kenmerk	Ons kenmerk
		1634230
Onderwerp		Bijlage(n)
Verzoek betrekken overwegingen water- en klimaatopgaven bij woonlocaties Utrecht zuid-west		1

Geachte mevrouw Van Veldhoven-Van der Meer,

Wij begrijpen dat de aanpak van het woningtekort een urgente opgave is, waar door uw Ministerie en regionale overheden hard aan wordt gewerkt, zoals via de Woondeals. Dit jaar vraagt u de partijen om een extra stap te zetten door het aandragen van extra locaties, zoals u schrijft in uw TK-brief over het versnellen van de aanpak van het woningtekort. Daarbij wordt Utrecht zuid-west genoemd, waarmee ook polder Rijnenburg in beeld komt. Deze locatie is onderwerp van discussie in de regio, die zelfs tot in de Tweede Kamer gevoerd wordt. Wij willen u via deze brief overwegingen meegeven vanuit het perspectief van waterhuishouding en de gevolgen van klimaatverandering.

Overleg met regio

Aanleiding voor deze brief is met name het gesprek dat begin april zou worden georganiseerd tussen u en bestuurders van gemeente Utrecht en provincie Utrecht. Het is vanwege de ontwikkelingen rond COVID-19 onduidelijk hoe dit gesprek gevoerd zal worden, en ook wat de verdere gevolgen op de woningmarkt zullen zijn. Daarop willen wij nog niet vooruitlopen, dus sturen wij dit signaal, zoals unaniem aangenomen in onze volksvertegenwoordiging op 4 maart jl.

Aandachtspunten vanuit waterhuishouding en klimaatverandering

Onze belangrijkste punten vanuit het perspectief van waterhuishouding en de gevolgen van klimaatverandering zijn:

- Vanuit waterveiligheid is Rijnenburg *binnen* Utrecht niet de meest voor de hand liggende locatie om te bouwen, maar het kan wel. Rijnenburg komt bij een dijkdoorbraak van de Lek of Hollandse IJssel snel onder water te staan. De waterdiepte varieert daarbij van 0,5 tot 2,5 meter. Ten opzichte van de rest van de gemeente Utrecht is dit relatief diep, maar vergeleken met het westelijk veenweidegebied niet. Deze kwetsbaarheid kan worden tegengegaan door op de hogere delen te bouwen en kwetsbare infrastructuur hoog genoeg aan te leggen.
- Ook vanuit klimaatverandering is ons advies: bouw klimaatbestendig, bij voorkeur niet in het 'diepste putje van een polder'. Bij eerdere planontwikkeling van Rijnenburg is de bodemstructuur en hoogteligging als uitgangspunt

Poldermolen 2
Postbus 550
3990 GJ Houten
T (030) 634 57 00
post@hdsr.nl
www.destichtserijnlanden.nl

gekozen voor het ontwerp. Waterberging in de diepere komgronden en klimaatadaptief bouwen op de oeverwallen en hogere delen.

- In het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie is de ambitie opgenomen om vanaf 2020 klimaatadaptatie in beleid en plannen te verankeren. Dit zou ook voor de ontwikkeling van dit gebied een randvoorwaarde moeten zijn. Wij pleiten ervoor dat de Versnellingsaanpak-regeling in het Besluit Woningbouwimpuls ook bijdraagt aan klimaatadaptatie. Wij verwijzen hierbij naar de reactie van de Unie van Waterschappen (zie bijlage).
- Tot slot pleiten wij ervoor dat (bij elke ontwikkeling) een robuust, en volhoudbaar watersysteem integraal wordt mee-ontwikkeld, vanaf de eerste schetsen. Een mooi voorbeeld is de ontwikkeling in de enigszins vergelijkbare Zuidplaspolder, waarbij het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard samen met de gemeenten een gezamenlijk traject doorlopen. Hierbij wordt stapsgewijs en op basis van tussentijdse onderzoeksresultaten de gebiedsontwikkeling vormgegeven. Het waterschap draagt daarom graag al in deze fase van de Ruimtelijke Strategie bij, zoals we dat ook hebben gedaan voor het energielandschap, en voor de plannen voor Rijnenburg ca. 10 jaar geleden.

Vervolproces: organiseren van een werkbezoek

Tot slot willen we voorstellen om – op een later moment - een werkbezoek te organiseren aan het gebied waarbij u of uw ambtenaren, Tweede Kamerleden, raadsleden van de gemeente en eventueel Statenleden en AB-leden worden ingelicht over de situatie vanuit het perspectief van het waterschap.

Een afschrift van deze brief wordt verstuurd aan Gedeputeerde en Provinciale Staten van de Provincie Utrecht en aan Burgemeester en Wethouders en de raad van de gemeente Utrecht.

Hoogachtend,
College van Dijkgraaf en Hoogheemraden,

J. Goedhart
Secretaris-directeur

J.C.H. Haan
Dijkgraaf

Bijlage 1.

Reactie Unie van Waterschappen op de internetconsultatie Besluit woningbouwimpuls 2020

Doel reactie

In deze notitie reageert de Unie van Waterschappen op de consultatieversie van het Besluit woningbouwimpuls 2020. Doel van onze reactie is dat het Besluit woningbouwimpuls 2020 bijdraagt aan het bijna energieneutraal (BENG), klimaatbestendig en aardgasvrij maken van nieuw te bouwen woningen zoals afgesproken in de Nationale Woonagenda. Hiermee wordt tevens een bijdrage geleverd aan een kwalitatief goede leefomgeving en het beperken van schade door weersextremen.

Gevraagde aanpassing in het Besluit woningbouwimpuls 2020

Artikel 2

- In lid 2 onder b. wordt een aantal maatregelen genoemd waarvoor subsidie kan worden verstrekt: infrastructurele ontsluiting, verlaging stikstofdepositie, bodemsanering, uitplaatsing hinderlijke activiteiten. Dit lijstje vinden wij te beperkt. Wij zouden hieraan: BENG, klimaatbestendige en aardgasvrije oplevering van nieuwe woningen willen toevoegen.

Achtergrond

We hebben steeds vaker te maken weersextremen. De kans op extreme neerslag en langdurige droogte neemt toe. Daarnaast wordt het warmer, stijgt de zeespiegel en daalt de bodem. Dit levert risico's op voor onze leefomgeving, economie, gezondheid en veiligheid. Het is goed dat we in Nederland het klimaatprobleem bij de bron aanpakken met een ambitieus Klimaatakkoord gericht op CO₂-reductie. Eind 2018 is het Klimaatakkoord ondertekend. Daar dragen we als waterschappen aan bij. Maar deze maatregelen alleen zijn niet genoeg om Nederland leefbaar te houden.

We zullen ons ook moeten aanpassen aan de klimaatverandering en weersextremen. Dit vereist een verandering in denken en doen: klimaatbestendig inrichten moet in Nederland een vanzelfsprekend onderdeel bij ruimtelijke (her)ontwikkelingen worden. Ook hier leveren waterschappen een bijdrage. Ondermeer door deelname aan het Deltaprogramma ruimtelijke adaptatie en door hun kennis en kunde in te brengen tijdens de ruim 7.000 watertoetsprocessen die jaarlijks worden gevoerd bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen..

En er staat wat op het spel: Volgens de klimaatschade-schatter (2019) kan schade door weersextremen alleen al in bebouwd gebied in 2050 oplopen tot €124 miljard. De economische schade van de droogte in 2018 en wateroverlast in 2016 bedroeg vele honderden miljoenen euro's. Door bodemdaling zal de opgave en economische schade nog verder toenemen. Door preventief maatregelen te nemen, houden we Nederland veilig en leefbaar. Ook bij nieuw te bouwen woningen is dit van belang.

Nederland staat voor een grote woningbouwopgave van jaarlijks gemiddeld 75.000 woningen. In de Nationale Woonagenda staat ondermeer dat nieuw te bouwen woningen bijna energieneutraal (BENG), klimaatbestendig en aardgasvrij worden opgeleverd. Het Besluit woningbouwimpuls 2020 kan hieraan een goede bijdrage leveren maar dient dit wel meer expliciet mogelijk te maken.